

Llista d'espera i defuncions per dependència: una anàlisi incòmoda

CINTA PASCUAL
PRESIDENTA DE L'ASSOCIACIÓ CATALANA
DE RECURSOS ASSISTENCIALS (ACRA)

Dues dades fixen la situació actual de Catalunya en relació a l'atenció a la gent gran: una llista d'espera de 18.438 persones que volen accedir a una residència finançada públicament, i 11.194 sol·licitants que van causar èxits entre el 2013 i el 2017 sense accedir a una prestació. ACRA considera que ha arribat el moment de donar un nou impuls a la reducció a la llista d'espera en un context de places lliures disponibles, i més quan tenim una eina que ens permet fer-ho: és l'hora d'apostar per la Prestació Econòmica Vinculada al Servei (PEVS)

Hem conegut recentment dues dades relacionades amb l'atenció a la gent gran a Catalunya que no estan rebent la importància que mereixen: a dia d'avui sabem que hi ha 18.438 persones en situació de llista d'espera per una residència finançada públicament a Catalunya, i que durant el període 2013-2017 han causat defunció 11.194 persones sense poder accedir a una prestació per dependència. No són números aproximats ni provinents d'organitzacions empresarials o de sindicats sinó xifres oficials del mateix Departament de Treball, Afers Socials i Famílies arran d'una pregunta parlamentària d'aquest gener.

Són xifres dures i que ens situen davant d'un mirall gens agradable que ens interpel·la com a societat. Parlem de familiars, d'amics, de coneguts i possiblement també de nosaltres mateixos d'aquí uns anys. És veritat que la llista d'espera s'ha reduït en 5.000 persones des del 2016, una millora de la qual ens hem d'alegrar i que s'ha produït, entre d'altres raons, per l'increment d'activitat en el sector, és a dir, per una major provisió de places amb finançament públic, però no podem perdre de vista dos factors: el llarg període de temps que passa des d'una sol·licitud de valoració per dependència fins a l'obtenció d'una plaça pública (parlem d'anys) i el sobreenvelliment de la població. Fa temps que es parla d'un tsunami social, d'un futur amb persones cada vegada més dependents, una tendència que anirà a l'alça en les properes dècades: al 2051 la població de 65 anys o més haurà arribat al 30% en lloc del 18% actual, i el col·lectiu de 85 anys o més estarà format per 550.000 persones, més del doble de les que hi ha ara.

Parlar de les persones que han causat defunció és difícil i gens agradable, però s'ha de fer. En primer lloc per visibilitzar un col·lectiu, el de la gent gran, sovint desplaçat de l'actualitat dels mitjans de comunicació, d'allò que se'n diu l'opinió publicada, sense la qual no es pot arribar a la ciutadania. Doncs han mort 11.194 persones entre el 2013 i el 2017, el 75% de les quals

amb una valoració de dependència realitzada i amb un pla individual d'ajuda, denominat PIA, que determina quin tipus de prestació pots rebre. Ras i curt i perquè se m'entengui, persones que van morir esperant una plaça pública a la qual tenien dret perquè la Llei de la Dependència així ho reconeix. I en segon lloc, perquè estem obligats a actuar.

No és moment de repartir responsabilitats ni de criticar l'actuació de l'actual govern perquè la situació a què hem arribat és fruit d'un maltractament acumulat de fa molts anys. El que sí que és rellevant és que l'atenció a la dependència ens incumbeix a tots. Repeteixo, és un tema de país que va molt més enllà de qui governa i de qui fa d'oposició. El més important és com podem actuar per reduir al màxim la llista d'espera i per evitar que hi hagi persones que morin sense rebre una prestació a la qual tenen dret.

ACRA, com a patronal majoritària del sector amb més de 1.000 serveis, 42.000 places i 41.000 treballadors, considera que cal canviar l'estratègia fixada pel Departament d'increment de l'activitat de les places perquè no permet absorbir amb eficiència la demanda existent. Des de la nostra organització considerem que ha arribat el moment de donar un nou impuls a la reducció a la llista d'espera. És l'hora d'apostar per la Prestació Econòmica Vinculada al Servei (PEVS), és l'hora de donar pas a les PEVS.

Tots els que no estiguen familiaritzats amb el sector us preguntareu què és i per què serveix una PEVS. Estem parlant d'una prestació econòmica de tipus periòdic que es reconeix només quan l'accés a un servei públic o concertat no és possible, o el que és el mateix una ajuda pública per accedir a unes de les 5.000 places lliures. L'import per a cada usuari s'estableix en funció del seu grau de dependència i de la seva capacitat econòmica. Aquesta prestació està vinculada també a l'adquisició del servei al qual es té el dret reconegut (residència assistida, centre de dia, ajuda a domicili...). La PEVS permet accedir a una plaça residencial o a un altre recurs amb més rapidesa que una plaça pública, per la qual poden

Al 2051, la població de 65 anys o més serà el 30% pel 18% actual, amb més del doble de persones de més de 85 anys

arribar a passar dos, quatre o sis anys en funció del servei i de la població. Per tant, eficiència i capacitat d'elecció per part de l'usuari, una demanda que cal posar en valor en una època en què l'atenció a la dependència es regeix per un principi molt clar: situar la persona en el centre de les seves decisions.

Des d'ACRA considerem que una aposta ferma per part del Departament en relació a les PEVS permetria que moltes persones volguessin sortir de la llista d'espera i optar per aquesta prestació. Per tal que això passi, però, en primer lloc cal augmentar l'import de la PEVS del grau II, corresponent a la dependència severa, el grau majoritari entre els dependents del nostre país, dels 426 euros actuals fins arribar als 715 euros, és a dir, el mateix import que ara reben els grans dependents o de grau III. Aquests quasi bé 300 euros extres al mes permetrien als usuaris plantejar-se la possibilitat d'abandonar la llista d'espera i accedir a un recurs assistencial de forma immediata. Des d'ACRA hem calculat que la inversió pública per cada 1.000 places de PEVS amb aquest nou import seria de 3,5 milions d'euros, netament inferior a la despesa que cal fer ara per 1.000 noves places amb finançament públic.

Ara bé, si aquest augment no es concreta de manera urgent, les PEVS seguiran sense convertir-se en una alternativa viable per tots aquells i aquelles que estan en una llista d'espera. No oblidem, tampoc, que l'import de les PEVS havia sigut superior als 1.000 euros abans de la seva suspensió ara fa uns anys, un import que havia permès fer d'aquesta prestació una alternativa sòlida i viable respecte la plaça pública.

El Govern, per tant, ha de ser valent i fer que aquest sigui l'any de la revalorització de les PEVS. Més enllà dels números, l'equació és clara: si les PEVS puguen, la llista d'espera baixa. I no té cap sentit que hi hagi 5.000 places buides en el sector, ocupables amb persones que disposin d'una PEVS, mentre existeix una considerable llista d'espera.

Tard o d'hora tots ens farem grans i és molt probable que necessitem d'un servei professional i qualificat que ens permeti envellir amb dignitat, de la mateixa manera que hem viscut. I quan ets gran, el temps importa més que mai. Per tant, hem d'utilitzar les millors eines que tinguem al nostre abast. No és una situació conjuntural sinó sistèmica. Ens envellim com a societat i ho seguirem fent. Hem d'evitar que el tsunami ens engoleixi. Per tant, visibilitzem les mancances i actuem plegats. Només així ens en podem sortir.

Turisme de pelegrinatge: Camí Ignasià per Lleida

CARLES VERNET I SAUREU
PROFESSOR
D'HOTELERIA I TURISME

Aquest tipus de turisme religiós mou milions de pelegrins que viatgen cada any a una gran varietat de santuaris i llocs religiosos. La motivació religiosa per viatjar és una de les motivacions més antigues, i les dades de la ruta de peregrinació a Santiago de Compostel·la mostren la *religió* com la principal motivació per a la peregrinació: pocs afirmen que no tenen cap motivació per la fe. El Camí Ignasià recrea la ruta que va dur a terme el noble basc Íñigo López de Loiola (o Íñigo López de Recalde) que va seguir vida religiosa, va ser ordenat prevere i va fundar la Companyia de Jesús. L'itinerari comença a la seva casa de naixement a Azpeitia (en el seu terme municipal es troba Loiola, avui seu d'un conjunt monumental i religiós) i, després de mes de 600 kilòmetres (en 27 etapes, de les quals cinc recorren les nostres comarques) arriba la Cova de Manresa com a primer pas del seu llarg viatge a Terra Santa el 1522; el 2022 la ruta celebrarà

l'aniversari amb 500 anys d'història i pelegrinatges. El punt final de la ruta és on el peregrí pot rebre el Certificat de Pelegrinatge Ignasià, que s'atorga als que hagin fet el Camí Ignasià a peu (100 km) o amb bicicleta (200 km); els quilòmetres es poden acumular en diferents mesos o anys i en les etapes que siguin necessàries. Les credencials, que poden recollir-se en institucions vinculades al Camí (a Lleida, la Parròquia de Sant Ignasi), es segellen en qualsevol institució (ajuntament, parròquia...) o local (botiga, restaurant, bar ...) de la població per la qual es passa. Per certificar el pelegrinatge es requereix almenys un segell per dia caminat. Per una altra banda, també es pot optar pel Certificat de Pelegrí Ignasià: pels pelegrins que facin alguna de les 27 etapes o visitin llocs ignasiàns, en un nombre no inferior a 5 segells en total. De les 27 etapes que configuren el recorregut, 5 recorren les nostres comarques: Etapa 21: Fraga-Lleida (33 km). Etapa 22: Lleida-El

Palau d'Anglesola (22,7 km). Etapa 23: El Palau d'Anglesola-Verdú (24,7 km). Etapa 24: Verdú-Cervera (16 km). Etapa 25: Cervera-Igualada (37 km). Es convenient, abans de començar la marxa, posar-se en contacte amb alguna de les poblacions del Camí Ignasià que ofereixen la credencial; en aquestes es poden trobar facilitats per ser acollit en alguns albergs i ajuntaments.

En les nostres contrades, cal destacar els refugis de Pelegrins a Alcoletge, Bellpuig, Castellnou de Seana, Cervera, Palau d'Anglesola, Verdú, Tàrraga i l'Alberg de Sant Anàstasi a Lleida. En general, només es pot passar una nit als albergs de pelegrins, tot i que si s'arriba amb seriosos problemes de salut, no deixen abandonat a ningú. A més, cal tenir en compte que durant tot el Camí també es troben a disposició del peregrí altres tipus d'allotjament (hotels, hostals, cases de pagès, apartaments...). Que tingueu un bon camí, pelegrins de Lleida!!